

VILNIAUS LOPŠELIS – DARŽELIS „SPYGLIUKAS“

I/d „Spygliukas“ direktorė,
Lietuvos Kneipo draugijos narė,
Vilniaus regiono ikimokyklinių įstaigų koordinatore
Rasa Andrejeva

SUSIPAŽINKIME IR VEIKIME KARTU SU PENKIAIS SVEIKATINIMO ELEMENTAIS PAGAL S.KNEIPĄ

Vilnius,
2021

S. Kneipas – žymus natūropatas – sukūrė kur kas daugiau paprastų, bet veiksmingų sveikatinimosi procedūrų. Jos sudaro holistinį gydymo modelį, sėkmingai naudojamą iki šiol.

Metodikos esmė – penki sveikatinimo elementai:

1. Subalansuota mityba
2. Vandens terapija
3. Vaistažolių terapija
4. Judėjimas
5. Harmonija

Sakoma, kad šį gydymo modelį pastorius sukūrė po to, kai jaunystėje pats susirgo tuberkulioze. Ligai progresuojant, tradicinė medicina S.Kneipui nebeturėjo ką pasiūlyti. Kaip tik tada jis perskaitė knygą apie natūralaus gydymo vandeniu metodus. Išbandęs juos S.Kneipas pasveiko. O vėliau patobulino. Dabar jis ypač žinomas kaip gydomosios vandens terapijos (hidroterapijos) kūrėjas. Pasitelkiant S.Kneipo metodus, atstatoma viso organizmo pusiausvyra, o ne kurio nors vieno organo. Tiesa, taikant procedūras, būtinas nuoseklumas.

Penki natūralūs sveikatinimo elementai pagal S.Kneipą

1. **Vanduo:** apsipylimai vėsiu ar šaltu vandeniu gydo kraujotakos sutrikimus, osteochondrozę, skoliozę, nervų sistemos ligas, nemigą, stiprina imuninę sistemą, sugrąžina energiją.

Vaikai, žaisdami su vandeniu, išmoka:

- rankų-akių koordinacijos - kai vandenį pilsto, lieja iš vieno indo į kitą;
- sužino, kaip vanduo bėga, teka - kai pilamas iš krano, iš indo;
- kad viename inde vandens telpa daugiau, kitame mažiau;
- patiria, kad vieni daiktai vandenyje skęsta, kiti plaukia;
- taip pat pamato skirtumą, kai indas tuščias, kai jis pripiltas vandens, kai vandens jame per daug; iš skylėto indo vanduo teka pro skylę ir jo negali pripildyti;
- taip pat pilstant, taškantis treniruojami rankos, plaštakos, pirštų raumenys, judesiai;
- bėgiojant vandenyje, stiprinamos kojos, mokomasi laikyti pusiausvyrą.

Žaidimas su smėliu ir vandeniu vaikams pateikia nuostabių tyrinėjimo ir eksperimentavimo galimybių. Tai priemonės, su kuriomis galima žaisti ir lauke, ir grupėje.

Svarbiausia, vaikams žaidžiant smėlio ir vandens žaidimus – paruošti vietą žaidimams ir parūpinti reikalingų priemonių. Rekomenduotina parinkti priemonių ir medžiagų, kurios būtų skirtos savaitės temai ar projektui plėtoti.

Ne mažiau reikšmingas pedagogo vaidmuo – stebėti vaikus, žaidžiančius smėlio ir vandens žaidimus ir juos kalbinti.

Sveikatinimo elementas	Siūloma veikla
Vanduo	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="469 667 738 701">• Smėlio formelės <p data-bbox="419 763 1374 1016">Smėlio ir vandens tyrinėjimų centre pedagogas vaikams parodo, kad iš smėlio galima daryti „meškučių“, „katinėlių“, „gaidelių“, naudojant įvairias formas. Pedagogas paaiškina ir pademonstruoja, kad „meškučio“, „katinėlio“, „gaidelio“ negalima padaryti iš vandens, nes jis tiesiog išsilies. Vėliau vaikai tai bando padaryti patys</p> <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="469 1077 762 1111">• Burbulų pūtimas <p data-bbox="419 1171 1374 1368">Tobulinant pūtimo įgūdžius, vaikams parodoma, kaip galima pūsti šiaudeliu į vandenį (vandenyje atsiranda nedideli burbulai). Kai vaikai išmoka pūsti, į vandenį įpilama skysto muilo, pučiant burbulai darosi vis didesni. Vėliau juos galima sprogdinti.</p> <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="469 1429 754 1462">• Spalvotas cukrus <p data-bbox="419 1523 1374 1720">Ant gabalėlio cukraus užlašinami keli lašai maistinių dažų ir gabalėlis padedamas į plokščią lėkštę. Paskui į lėkštę atsargiai įpilama vandens. Cukrui tirpstant vandenyje, spalvos ima maišytis, o gabalėlis tėja.. Dantų krapštuku jame galima piešti įvairiausių ornamentus.</p> <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="469 1832 735 1865">• Ledo kamuoliai <p data-bbox="419 1926 1374 2069">Į balionus pridedama įvairiausių siūlų, blizgučių ir pan. ir į juos pripilama vandens. Dedame į šaldiklį. Kai vanduo užšąla, balionas prakerpamas ir pasimato margas „ledo kamuolys“.</p>

- **Skęsta – neskęsta**

Pedagogas pasiruošia įvairių skęstančių ir neskęstančių daiktų, juos deda į vandenį ir su vaikais stebi, kas nuskęs, o kas ne.

- **Laivų lenktynės**

Surengiamos laivelių lenktynės vandens dubenėliuose. Vaikai pučia savo laivelį - laimi tas, kuris greičiau savąjį nupučia į kitą dubenėlio pusę.

- **Vandens bomba**

Pripilkite balionus vandeniu ir užriškite. Žaidimas vyksta perduodant balioną su vandeniu vienas kitam. Ypač smagu perduoti balionus virš galvų. Tačiau reikia būti atidiems, nes „vandens bomba“ gali sprogti bet kuriuo momentu. Patiems mažiausiems bus įdomus ne tik žaidimas, bet ir patys balionai – jie žaismingi ir juos smagu minkyti.

- **Spalvoti kamuoliukai**

Plaukioti baseine vaikams labai patinka, ypač karštą dieną. Tai puiki mankšta ir geras būdas sustiprinti visą kūną. Baseine su kamuoliukais galima ne tik smagiai žaisti, bet ir mokytis spalvų ar skaičiavimo. Pavyzdžiui, dėti į skirtingus indėlius kamuoliukus pagal spalvas, juos skaičiuoti ir t.t

- **Laiveliai**

Tai puikus būdas lavinti vaizduotę ir kūrybinį mąstymą. Laiveliais gali būti patys įvairiausi daiktai – viskas, kas laikosi vandens paviršiuje. Jie gali ne tik plaukioti vandenyje, juos galima leisti ir nuo kalniuko. Taip pat smagu sugalvoti įvairiausių žaidimo scenarijų: susodinti į laivelius keleivius, sukelti audrą bei išgelbėti juos ir t.t.

- **Žuvytės**

Vaikams visuomet patinka kišti rankas į vandenį, todėl žuvyčių gaudymas tikrai patiks! Įmeskite į dubenį su vandeniu pačių įvairiausių smulkių daikčiukų: žaisliukų, akmenukų, sagų, karoliukų, kriauklių, plastikinių dangtelių, skęstančių ir neskęstančių daiktų. Tegul vaikas iš dubens juos traukia pirštukais, šaukštu, žnyplėmis ar kitomis

„meškerėmis“.

- **Vandens pistoletai**

Tai, kad jais galima šaudyti vienas į kitą, žino visi vaikai. Tačiau tėvai gali pasiūlyti ir kitokios veiklos, pavyzdžiui, sustatyti žaislinius kėglius (arba tuščias plastikines stiklines) ir pasiūlyti vaikams pataikyti į juos iš tam tikro atstumo. Arba tolėliau nuo vaikų išrikiuokite butelius, su ant viršaus uždėtais teniso kamuoliukais. Kieno pistoletas taikliausias?

- **Stot ir tūpt**

Pripilkite puodukus ar stiklines sklidinai vandens. Išrikiuokite vaikus ir duokite kiekvienam po vieną. Dabar prasidės linksmybės: paprašykite vaikus vykdyti komandas – pakelti vieną koją, nuleisti. Tada atsitūpti ir atsistoti. O tada atsitūpti pakėlus vieną koją. Arba atsitūpus paėjėti „žąsele“. Žodžiu, sugalvokite įvairiausių užduočių, ir apdovanokite tą, kuris išlies mažiausiai vandens.

- **Bėgimas su ląstais**

Jeigu turite bent dvi poras plaukimo ląstų, galite pasiūlyti vaikams palenktyniauti apsिमovus juos.

- **Lenktynės su šaukštais**

Reiks 4 stiklainių ir 2 šaukštų. Pripilkite du stiklainius vandens, o kitus – tuščius - pastatykite tolėliau. Padalinkite vaikus į dvi komandas ir paaiškinkite užduotį: šaukštu kuo greičiau ir kokybiškiau (išlaistant kuo mažiau vandens) pernešti vandenį iš vienos talpos į kitą.

2. **Judėjimas:** svarbiausia čia - derinti krūvį ir poilsį. Taip stimuliuojamas širdies ir kraujagyslių darbas, gerinama protinė veikla, pavyksta geriau išlaikyti dvasinę pusiausvyrą, taip pat stiprinti imunitetą. Moderni judėjimo terapija gali būti derinama su skirtingais masažais, taip pat judėjimu – važiavimu dviračiu, plaukimu ir pan.

Judėjimo stoka – daugiau nei rizika vaikų sveikatai

Prieš kokį 20–30 metų buvo savaimė suprantama, kad vaikai daug juda, šėlsta lauke, išbando savo kūno galimybes ir taip kaupia patirtį. Dabar gyvenimo sąlygos ir būdas yra pakitę iš esmės:

- kelias į darželį ar mokyklą įveikiamas automobiliais;
- vaikams lieka vis mažiau saugios erdvės spontaniškiems žaidimams ir judėjimui, vaikų judėjimas vis labiau ribojamas (automobiliai, nesaugios gatvės, nesaugūs kiemai...);
- vaikų aktyvumas yra planuojamas, organizuojamas ir vadovaujamas suaugusiųjų („suplanuota vaikystė“);
- vaikai vis daugiau laiko praleidžia sėdėdami, o jų laisvalaikį užpildo kompiuteriniai žaidimai ir televizija (patirtis „iš antrų rankų“);
- vaikai turi vis mažiau žaidimų partnerių ir vis dažniau žaidžia vieni;
- vaikų spontaniškumą vis dažniau riboja suaugusieji, linkstantys į perdėtą rūpestingumą;
- tėvai turi vis mažiau laiko rūpintis savo vaikais taip, kad galėtų realizuoti jų poreikį judėti.

Specialistai teigia, kad judėjimo trūkumo pasekmės pasireiškia jau ikimokykliniame amžiuje.

Jau vaikų darželyje vaikai patiria šias nesėkmes:

- spalvindami neišlaiko kontūrų;
- negeba sujungti punktyrinių linijų;
- piešdami per daug arba per mažai spaudžia pieštuką;
- štrichavimo linijos silpnos ir drebančios.

Judėdamas, vaikas pats sau išsikelia užduotį, pats ją įveikia, tuo pačiu patirdamas džiaugsmą ir kaupdamas patirtį. O juo vaiko patirtis turtingesnė, tuo tvirtesnis pagrindas jo tolimesniam augimui. Mes gi, projektuodami į vaiką savo baimes ir nuogąstavimus, darome jį dar labiau

neužtikrintą ir nesaugų. Kuo didesnė baimė prieš užduotį, kurią reikia įveikti, tuo didesnė nesėkmės tikimybė. Taip vaikui susiformuoja nesėkmių patirtis, ilgainiui ši nuostata įsitvirtina ir visą gyvenimą negatyviai veikia pasitikėjimą savimi...

Judėjimo poveikis

- Judėjimas teigiamai veikia kaulų tankio vystymąsi.
- Suaugusiesiems būdingi nugaros negalavimai išsivysto dar vaiko amžiuje dėl judėjimo trūkumo.
- Smegenų žievės tinklo vystymąsi spartina judėjimo ir pojūčių patirtis. Vaikai, turintys šiose srityse mažą patirtį, ateina į mokyklą su nepakankamai subrendusia smegenų žieve ir visomis iš to sekančiomis pasekmėmis.
- Vaikų, kurių judėjimas aktyviai skatinamas, aukštesni ir mokymosi pasiekimai. Taip pat dėka jutiminės ir judėjimo patirties teigiamai veikiamas bendras asmenybės vystymasis, formuojasi pozityvus savęs vertinimas, auga socialinė kompetencija.
- Vaikai, kurių judėjimas visapusiškai skatinamas, yra daug savarankiškesni ir lengviau integruojasi į kolektyvą.

Ką daryti?

Nebūtina visko keisti iš pagrindų, nereikia nieko laužyti ir kurti iš naujo. Tiesiog:

- Sukurkime vaikų judėjimui palankią aplinką!
- Leiskime savo vaikams suprakaituoti ir išsipurvinti!
- Atsiminkime: išsipurvinę vaikai gali nusiprausti. Tačiau judėjimo ir patirties sukurtų vystymosi „dėmių“ ateityje „nebeišplausime“!

Vienas iš judėjimą skatinančių būdų S.Kneipo takas - sveikatingumo takas su įvairaus šiurkštumo ir dygumo dangomis. Takas gali būti viena iš įdomesnių vietų kieme, kur basomis galima prisiliesti prie įvairių daiktų. Vaikščiojant basomis skirtingais paviršiais bei dirginant padus, masažuojamos kojos. Pėdose yra veikiamos nervų sistemos zonos – iš jų pasklidę impulsai pasiekia reikiamą organą bei aktyvizuoja visą žmogaus organizmo imuninę sistemą.

Toks natūralus masažas atpalaiduoja, šalina nuovargį, dirglumą, nemigą, gerina darbingumą, atmintį bei dėmesį ir teigiamai veikia visą organizmą. Kartu stiprinami kojų raumenys ir raiščiai, gerėja laikysena ir pusiausvyra. Kartu tai labai veiksminga organizmo grūdinimo priemonė.

Siūloma veikla

„Vartai“

(Žaidžia mažiausiai 12 asmenų)

Kuo daugiau žaidėjų, tuo žaidimas būna gyvesnis. Du žaidėjai, tvirtesni už kitus, sustoja vienas priešais kitą, susiima už rankų ir pakelia jas aukštyn, lyg vartus padaro. Jie pakuždom susikalba, kuris bus „rožė“, kuris „rūta“. Visi kiti žaidėjai, apsikabinę per liemenį, sustoja į eilę, prieina prie vartų ir sako: „Meldžiame leist pro vartus!“ Vartai: „Ką duosite?“ „Paskutinį, jei norite.“ Vartai: „Eikit“.

Po tos ceremonijos žaidėjai bėga pro vartus. Vartai praleidžia visus, išskyrus paskutinį, prieš kurį nuleidžia rankas žemyn. Sugavę patylomis klausia: „Ar prie rūtos, ar prie rožės?“ Sulig atsakymo, taip pat patylomis išarto, paskutinis stojasi už „rūtos“ arba už „rožės“.

Likusieji vėl eina pro vartus tol, kol visi sustos prie anų dviejų, vartus sudarančių. Taigi sustoja dabar dvi eilės žaidėjų kita priešais kitą. Tarp „rožių“ ir „rūtų“ ant žemės brėžia liniją. Abi partijos pradeda kita kitą traukti. Tas, kurį pertraukia per liniją, jau priklauso priešams, prisideda prie jų iš užpakalio ir padeda jiems traukti.

Įveikia toji partija, kuri sau pertraukia visus iš kitos partijos.

„Sveikas gyvas!“

(Žaidžia 8—20 asmenų)

Visi sustoja ratu. Vienas asmuo vaikščioja aplinkui ir suduoda kuriam nors rate stovinčiam į nugarą, sakydamas: „Sveikas gyvas!“, ir bėga aplink ratą. Pakviestasis bėga priešingon pusėn. Susitikę paduoda vienas kitam ranką, paklausia: „Kaip sekasi?“ ir bėga toliau. Kuris pirmas pribėgs prie tuščios vietos, tas ją užims, o pasilikęs bėga aplink ratą ir kviečia kitą.

Arba pakviestasis vejasi kvieslį ir rūpinasi jam grąžinti smūgį. Tie, kurie kartą jau bėgo, atsigrižta lauk iš rato, ir jų nebegalima kviesti, kol nebus visi žaidėjai bėgioję.

„Plunksnelės gaudymas“

Žaidėjai sustoja arba susėda ratu, laikydami rankose didelį pledą. Ant jo guli plunksnelė, kurią visi nuo savęs pučia. Vienas žaidėjas vaikščioja apie ratą ir rūpinasi sugauti plunksnelę. Tai jam, gan ilgai pasidarbavusiam, pasiseka, nes visi rūpinasi ją nupūsti į priešingą pusę. Prie kurio plunksnelę sugauna, tas duoda fantą ir eina gaudyti.

ŽAIDIMAI SU KAMUOLIU

„Valgoma nevalgoma“ – žaidimo vedantysis meta kamuolį kuriam nors vaikui, sakydamas daikto pavadinimą. Jei daiktas valgomas – vaikas kamuolį turi sugauti, jei ne – vaikas kamuolį atmuša arba negaudo.

Vyresniems galite pasiūlyti pažaisti **„Karštą bulvę“** – žaidėjai stovi ratu ir mēto kamuolį vieni kitiems. Tas, kuris nepagauna jam metamo kamuolio, sėdasi į vidurį ir sėdėdamas bando pagauti toliau vienų kitiems mētomą kamuolį. Jei viduryje sėdintysis pagauna kamuolį, jis vėl eina į ratą, o į rato vidurį sėdasi tas, kuris mētė pagautą kamuolį. Žaidimas baigiasi, kai rate lieka vienas žaidėjas (jis ir laimi), o visi kiti sėdi viduryje. Jei metama prastai, į rato vidurį sėdasi tas, kuris kamuolį mētė prastai, o ne tas, kuris nepagavo. **„Gaudyk negaudyk“** – pasiutusiai linksmas ir dėmesį lavinantis žaidimas. Visi žaidėjai stovi ratu, sukryžiuotomis rankomis ant krūtinės. Vienas žaidėjas stovi rato viduryje ir meta kamuolį kuriam nors iš vaikų, sakydamas „gaudyk“ arba „negaudyk“. Jei sakoma „gaudyk“, vaikas, kuriam metamas kamuolys turi jo negaudyti, jei sakoma „negaudyk“, vaikas turi kamuolį gaudyti. Suklydęs žaidėjas iškrenta iš žaidimo.

„Pagal ūgį“

Tegul dalyviai užsimerkę ir nekalbėdami pabando sustoti pagal ūgį ☺

„Kinietiškas futbolas“

Žaidėjai sustoja ratu. Kiekvienas išskečia kojas ir pėdas suglaudžia su kaimynų pėdomis. Tarp kojų yra vartai. Rankos saugo vartus nuo kamuolio. Atsitūpti negalima. Jei įmušamas įvartis, žaidėjas toliau gina savo vartus tik viena ranka, jei įmušamas antras įvartis, žaidėjas atsisuka nugarą į ratą. Galima žaisti vienu, dviem ar daugiau kamuoliukų.

SPORTO ŽAIDIMAI

Tai ne tik kiaušinio laikymas šaukštuose bėgant ar šokinėjimas su maišais (nors tai irgi labai smagu!), bet ir daugybė jūsų susigalvotų naujoviškų užduočių.

Keletas idėjų:

- mėtykite batus nuo kojos į kibirą;
- „prišaudykite“ pilną puodelį su vandens šautuvu;
- pūskite stalo teniso kamuoliuką į taikinį dideliu šiaudeliu;
- bėgiokite paguldytomis kopėčiomis;
- numuškite vandens pripildytus balionus;
- į pėdkelnes įdėkite obuolį, užsimaukite pėdkelnes ant galvos ir siūbuodami obuolį pabandykite numušti stovintį butelį;
- laidyne akmenukus taikykite į taikinį;
- sušlapinkite marškinėlius, įdėkite į maišelį ir užšaldykite. Kas greičiau juos kitą dieną apsirengs?
- į didelį indą priberkite stiklinių rutuliukų ir pripilkite vandens. Vienu metu keletas žaidėjų turi kojomis surinkti kuo daugiau rutuliukų;
- lenktyniaukite apsimovę ląstus;
- jeigu žaidžia daugiau suaugusiųjų – ant patiesalų pasodinkite vaikus ir kuo greičiau visi kartu tempkite juos prie tikslo.

3. **Vaistažolės.** Šis gydymo būdas geriausiai tinka, kai siekiama ilgalaikio sveikatos pagerėjimo. Medicinoje vaistažolės naudojamos nuo seno, dabar švelnaus poveikio vaistažolių terapija dažnai derinama su tradiciniu gydymu. Augalais gydytis galima geriant arbatas, sultis, iš jų gaminamos pastilės, voniai skirti skysčiai, eteriniai aliejai ir kremai.

Sveikatinimo elementas	Siūloma veikla
Vaistažolės	„Kvapniojoje“ erdvėje gurkšnoti žolelių arbatas. Uodžiant žoleles, pažinkite įvairius žolelių kvapus; Bandykite spėti žolelių pavadinimus ; Sodinkite augaliukus savo sukurtame darže. Prižiūrėkite auginamas vaistines žoleles; Mokykite vaikus prižiūrėti, laistyti, ravėti. Kalbėtis apie žolelių naudą žmogaus organizmui; Kalbėkitės kaip užplikoma arbata; Užduokite namų darbus: atsinešti vaistažolių. Pažaisti aromaterapiją. Atsinešti įvairiausių kvėpiančių medžiagų: vaisių, prieskonių, kvėpalų, dažų, gamtinių žaliavų ir pabandyti jas užuosti. Išsirinkti, kurios patinka.

4. **Mityba.** S.Kneipo metodika sako, kad ideali dieta yra tokia, kai organizmas proporcingai gauna reikiamą kalorijų ir visų būtinų maistinių medžiagų kiekį. Gerai subalansavus mitybą, išvengsite daugelio ligų.

Sveikatinimo elementas	Siūloma veikla
Mityba	<p>Organizuoti pikniką lauke; Įkurti „palapinių miestelį“ kieme; Vaišintis sveikais užkandžiais; Aiškintis (ne) sveikų produktų naudą žmogaus organizme; Įrenkite lauko bibliotekėlę, kurioje kaupkite įvairias knygeles; Skaityti knygelę „Vandens lašelio kelionė“; -Vilija Gineitienė „Vandens lašelio kelionė“(knyga internete)- https://www.storyjumper.com/book/index/37849316/VANDENS-LA%C5%A0ELIO-KELION%C4%96#page/17 <i>Pratybų sąsiuvinys</i> Irena Jonaitienė „Mažiesiems vaikiukams sveikuoliukams“; Įrenkite lauke erdvę, kurioje vaikai galės mėgautis skaniais priešpiečiais.</p>

5. **Harmonija.** S.Kneipas teigė, kad sveikatą garantuoja ne tik gera fizinė žmogaus būklė, bet ir jo minčių, veiklos bei aplinkos harmonija. Jei vengiate nesveiko maisto, lygiai taip pat turėtumėte dozuoti ir neigiamų emocijų kiekį. Harmonijos terapijos metu pasitelkiamos įvairios atsipalaidavimo ir psichikos stiprinimo technikos, tokios kaip joga, kvėpavimo terapija ir kt.

Sveikatinimo elementas	Siūloma veikla
Harmonija	<p>Tapyba ant stiklo, balionių, plevelės ir kt. originalių paviršių, skambant ramiai muzikai ir tyloje.</p>

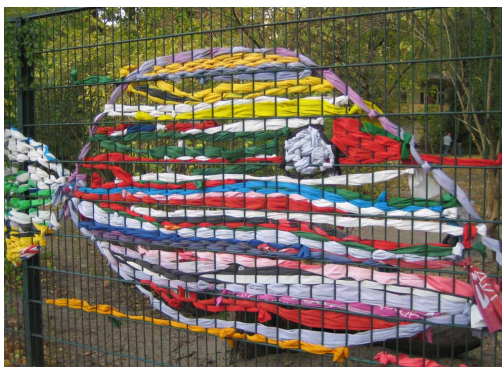
Įrengti norų gaudyklę

Gaudyti ir piešti šešėlius

Pinti ant tvoros

Relaksaciniai žaidimai.

Vaikai susėda poromis arba į “traukinuką”. Vaikų prašoma nupiešti draugui ant nugaros įvairius objektus: saulę, dangų, vandenį, gelę ir kt. Galima pasitelkti ir ramią muziką.

Pažaisti “Paslaptinę šulinį”. Vaikas nežiūrėdamas traukia daiktus iš “šulinio” (krepšio, maišo ar kt.) ir pasitelkęs lytėjimą, apibūdina jį (švelnus, kitas, šaltas) ir spėja, kas tai per daiktas.

Akmenukai, kankorėžiai ir kitos gamtos įdomybės.

Galite suorganizuoti visas kankorėžių, akmenukų, šakelių dirbtuves – kas iš jų sukurs įdomiausią gyvūną, sudėlios gražiausią piešinį. O jei apsirūpinsite specialiais flomasteriais, galėsite surengti paveiksliukų ant akmenukų parodą.